

P.Z. br. 7

HRVATSKI SABOR

KLASA: 550-01/16-01/01

URBROJ: 65-16-02

Zagreb, 25. veljače 2016.

ZASTUPNICAMA I ZASTUPNICIMA
HRVATSKOGA SABORA

PREDSJEDNICAMA I PREDSJEDNICIMA
RADNIH TIJELA

Na temelju članaka 178. i 192. Poslovnika Hrvatskoga sabora u prilogu upućujem ***Prijedlog zakona o izmjeni i dopunama Zakona o roditeljskim potporama, s Konačnim prijedlogom zakonu***, koji je predsjedniku Hrvatskoga sabora dostavio Klub zastupnika SDP-a, aktom od 23. veljače 2016. godine uz prijedlog da se sukladno članku 204. Poslovnika Hrvatskoga sabora predloženi Zakon donese po hitnom postupku.

Za svoje predstavnike, koji će u njegovo ime sudjelovati u radu Hrvatskoga sabora i njegovih radnih tijela, Klub je odredio prof. dr. sc. Miranda Mrišića, Milanku Opačić, Ingrid Antičević Marinović, Gordanu Sobol i Dragicu Zgrebec, zastupnike u Hrvatskom saboru.

PREDSJEDNIK

akademik Željko Reiner

**HRVATSKI SABOR
KLUB ZASTUPNIKA SDP-a**

Klasa:

Urbroj:

Zagreb, 23. veljače 2016.

PREDSJEDNIKU HRVATSKOGA SABORA

Na temelju članka 85. Ustava Republike Hrvatske i članka 172. Poslovnika Hrvatskoga sabora, Klub zastupnika SDP-a podnosi Prijedlog zakona o izmjeni i dopunama Zakona o roditeljskim potporama, s Konačnim prijedlogom zakona.

Za predstavnike Kluba zastupnika SDP-a koji će u njegovo ime sudjelovati u radu Hrvatskoga sabora i njegovih radnih tijela određeni su zastupnici Mirando Mrsić, Milanka Opačić, Ingrid Antičević Marinović, Gordana Sobol, Dragica Zgrebec.

**PREDSJEDNIK KLUBA
ZASTUPNIKA SDP-a**

Zoran Milanović

KLUB ZASTUPNIKA SDP-a

**PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENI I DOPUNAMA
ZAKONA O RODILJNIM I RODITELJSKIM POTPORAMA, S KONAČNIM
PRIJEDLOGOM ZAKONA**

Zagreb, veljača 2016.

PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENI I DOPUNAMA ZAKONA O RODILJNIM I RODITELJSKIM POTPORAMA, S KONAČNIM PRIJEDLOGOM ZAKONA

I. USTAVNA OSNOVA ZA DONOŠENJE ZAKONA

Ustavna osnova za donošenje ovog Zakona sadržana je u odredbi članka 2. stavka 4. podstavka 1. Ustava Republike Hrvatske („Narodne novine“, br. 85/2010. i 5/2014.).

II. OCJENA STANJA

Zakon o roditeljnim i roditeljskim potporama (Narodne novine, br. 85/2008, 110/2008, 34/2011, 54/2013 i 152/2014) - u daljnjem tekstu: Zakon, u primjeni je od 1. siječnja 2009. godine, a pripada sustavu obiteljske politike i socijalne sigurnosti kojim se na izravan način štiti majčinstvo, olakšava usklađenost obiteljskih i profesionalnih obveza, potiče natalitet, te omogućava veće sudjelovanje očeva u ranom podizanju i odgoju djece. Zakonom je uređeno pitanje ostvarivanja prava trudnica, roditelja, odnosno roditelja na odgovarajuće vremenske i novčane potpore, bez obzira na radnopravni status te, sukladno svojoj svrsi donošenja, na odgovarajući način propisuje i neke obveze poslodavca u pogledu zaštite i prava trudnice, roditelje i majke do prve godine života djeteta na radnom mjestu.

U 2013. godini Zakon je izmijenjen sukladno preuzetim obvezama Republike Hrvatske uz izvršeno usklađivanje s Direktivom 2010/18/EU od 8. ožujka 2010. o provedbi revidiranog Okvirnog sporazuma o roditeljskom dopustu koji su sklopili BUSINESSEUROPE, UEAPME, CEEP i ETUC te o stavljanju izvan snage Direktive 96/34/EZ (SL L 68, 18.3.2010.), kao i s Direktivom 2010/41/EU Europskoga parlamenta i Vijeća od 7. srpnja 2010. o primjeni načela jednakog postupanja prema muškarcima i ženama koji se bave djelatnošću u okviru samozapošljavanja te o ukidanju Direktive Vijeća 86/613/EEZ (SL L 180, 15.7.2010.). Navedenim izmjenama izjednačeno je trajanje posvojiteljskog dopusta zaposlenog posvojitelja i samozaposlenog posvojitelja, neovisno o dobi posvojenog djeteta. Isto tako je izjednačeno trajanje posvojiteljske počtede od rada i posvojiteljske brige o djetetu, neovisno o dobi posvojenog djeteta za posvojitelje drugog radnopravnog statusa s ciljem pravednijeg uređenja i ovoga područja.

S obzirom na činjenicu da je u međuvremenu na snagu stupio Zakon o jedinstvenom tijelu vještačenja (Narodne novine, broj 85/2014), radi usklađenja s istim, Zakon je na odgovarajući način izmijenjen 2014. godine, kao i dodatno, u dijelu koji se odnosi na izjednačavanje prava na roditeljski dopust posvojitelja blizanaca i posvojitelja koji istovremeno posvajaju više djece s pravima zaposlenih i samozaposlenih roditelja.

Međutim, uz sve pozitivne elemente sadržane u Zakonu, ocjenjujemo kako limitiranje porodičnih naknada na iznos od 80% proračunske osnovice za sve korisnike, neovisno o njihovim dotadašnjim prihodima, nije zadovoljavajuće rješenje, posebice iz razloga što taj iznos nije dostatan za pokriće ni osnovnih troškova obitelji s novorođenim djetetom.

U tom smislu potrebno je povećati iznos porodiljnih i roditeljskih naknada, a posebno u kontekstu gospodarskog oporavka koji je Hrvatska doživjela u zadnjoj godini mandata prethodne Vlade, čime su stvoreni preduvjeti i za njegov daljnji rast, a time i za mogućnost većih izdvajanja za potrebne mjere iz ovog zakona. To je potvrđeno i može se argumentirati rastom bruto društvenog proizvoda u Hrvatskoj tijekom više uzastopnih kvartala, čime je Hrvatska i službeno izašla iz recesije već u 2015. godini, te više ne postoji opravdanje za ograničenje rasta predmetne potpore koje je postojalo u ranijem razdoblju recesije.

III. OSNOVNA PITANJA KOJA SE TREBAJU UREDITI ZAKONOM TE POSLJEDICE KOJE ĆE DONOŠENJEM ZAKONA PROISTEĆI

Ovim se zakonom povećava iznos naknade plaće za prvih 6 mjeseci, odnosno za prvih 8 mjeseci ukoliko pravo koriste oba roditelja, s dosadašnjih 80% proračunske osnovice mjesečno, na 100% proračunske osnovice mjesečno. Konkretno, mjesečni iznos naknade plaće za prvih 6, odnosno 8 mjeseci, povećao bi se s 2.660,80 na 3.326,00 kuna. To predstavlja u apsolutnom iznosu povećanje od 665,20 kuna mjesečno.

Međutim, u slučajevima kada je to za korisnika povoljnije, odnosno kada je osnovica za naknadu plaće pojedinog korisnika veća od 100% proračunske osnovice, naknada plaće utvrđivala bi se u iznosu pune osnovice za naknadu plaće, ali najviše do iznosa prosječne plaće isplaćene u Republici Hrvatskoj u zadnjem tromjesečju.

Na taj način postiglo bi se djelomično delimitiranje naknada, odnosno korisnicima čija je plaća veća od 3.326,00 kuna, naknada bi se povisila do iznosa njihove plaće, ali ne više od prosječne plaće koja je u prethodnom tromjesečju isplaćena u Hrvatskoj, odnosno od iznosa 5.693,00 kn.

Samim povećanjem ovog novčanog iznosa jače bi se potaknulo i korištenje roditeljskog dopusta od strane oba roditelja, s obzirom da je u tom slučaju trajanje roditeljske naknade u iznosu pune plaće, do maksimalnog iznosa od 5.693,00 kuna, za dva mjeseca duže nego kad ga koristi jedan roditelj, dok je po sadašnjem rješenju taj iznos limitiran na 2.660,80 kuna što teško može motivirati drugog roditelja da koristi roditeljski dopust. Time bi se na određeni način uvažile i preporuke Pravobraniteljice za ravnopravnost spolova koja je u više navrata ukazivala na potrebu dodatnog nagrađivanja obitelji u kojima roditelji ravnopravno dijele roditeljski dopust.

Nadalje, ovim se zakonom osim jednokratne novčane potpore za novorođeno dijete, koja trenutno iznosi 70% proračunske osnovice, odnosno 2328,20 kuna i isplaćuje se iz sredstava Hrvatskoga zavoda za zdravstveno osiguranje, uvodi i jednokratna novčana potpora za novorođeno dijete naknada u iznosu od 8.000,00 kuna, što se isplaćuje iz sredstava Državnog proračuna Republike Hrvatske.

Već je u ranijim razdobljima iznos od 70% proračunske osnovice ocijenjen nedovoljnim od strane mnogobrojnih političkih i društvenih čimbenika te su pokretane inicijative i prijedlozi da se taj iznos poveća, ali se s obzirom na gospodarsku situaciju u Hrvatskoj on ipak nije povećavao. No sada, s obzirom na već spomenuti gospodarski rast, ocjenjujemo da država može dodatno pomoći obiteljima s novorođenom djecom i kroz ovu jednokratnu potporu.

Prema podacima Državnog zavoda za statistiku 2015. godine rođeno je 38.149 djece što je 1.424 djece manje nego godinu ranije, a po procjenama demografa pretpostavlja se da će broj novorođene djece u 2016. godini pasti na manje od 37.000. To predstavlja zaista snažan argument za poduzimanje dodatnih napora u smjeru povećanja nataliteta u Hrvatskoj, kako u smislu povećanja ukupne kvalitete života i standarda hrvatskih građana, kvalitetno obrazovanje, sigurnost, zapošljavanje i izgradnju društvene infrastrukture, tako i kroz konkretne mjere izravne potpore obiteljima s novorođenom djecom.

IV. OCJENA I IZVORI POTREBNIH SREDSTAVA ZA PROVOĐENJE ZAKONA

S obzirom na broj od 38 tisuća novorođene djece 2015. godine te uz pretpostavku da će se procjene demografa o broju od 37 tisuća novorođene djece u 2016. godini i ostvariti, u Državnom proračunu Republike Hrvatske za 2016. godinu, za provedbu ovog zakona potrebno je osigurati dodatna sredstava u iznosu od 480 milijuna kuna, dok je u narednim godinama potrebno osigurati 640 milijuna kuna na godišnjoj razini.

V. PRIJEDLOG ZA DONOŠENJE ZAKONA PO HITNOM POSTUPKU

Sukladno članku 204. Poslovnika Hrvatskoga sabora (Narodne novine br. 81/2013) predlaže se donošenje ovog zakona po hitnom postupku.

Razlog hitnosti postupka nalazimo u činjenici da se najkasnije do 31. ožujka 2016. godine mora donijeti Državni proračun Republike Hrvatske te je iz tog razloga potrebno i predmetni zakon donijeti u tom roku kako bi se moglo uskladiti financiranje mjera predloženih u ovome zakonu.

Osim toga, ocjenjujemo da je što hitnija implementacija mjera propisanih u ovome zakonu izuzetno važna za stvaranje povoljnijeg okruženja i financijskih uvjeta za obitelji s novorođenom djecom, što svakako predstavlja i jedan od značajnih preduvjeta za provedbu osmišljene demografske politike.

VI. ODREDBE VAŽEĆEG ZAKONA KOJE SE MIJENJAJU

Tekst odredbe Zakona o roditeljskim potporama koje se mijenjaju dana je u prilogu ovoga Zakona.

KONAČNI PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENI I DOPUNAMA ZAKONA O RODILJNIM I RODITELJSKIM POTPORAMA

Članak 1.

(1) U Zakonu o rodiljnim i roditeljskim potporama (Narodne novine, br. 85/2008, 110/2008, 34/2011, 54/2013 i 152/2014) u članku 24. stavak 2. iznos postotka: "80%", zamjenjuje se u iznos postotka: "100%".

(2) U članku 24. iza stavka 2. dodaje se novi stavak 3. koji glasi:

"Iznimno, u slučajevima kada je to za korisnika povoljnije, a čija je osnovica za naknadu plaće iz stavka 1. ovog članka veća od naknade plaće iz stavka 2. ovog članka, naknada plaće utvrđuje se najviše do prosječne plaće isplaćene u Republici Hrvatskoj u zadnjem tromjesečju."

(3) Dosadašnji stavci 3., 4., 5., 6., 7., 8. i 9. postaju stavci 4., 5., 6., 7., 8., 9., i 10.

Članak 2.

Iza članka 43. dodaje se novi članak 43.a koji glasi:

„Osim potpore iz članka 41. pod uvjetima iz članka 42. i 43. korisnik ima pravo i na jednokratnu novčanu potporu za novorođeno dijete u iznosu od 8.000,00 kuna koja se isplaćuje iz Državnog proračuna.“

Članak 3.

Ovaj Zakon stupa na snagu osmog dana od dana objave u Narodnim novinama.

OBRAZLOŽENJE POJEDINAČNIH ODREDBA

Članak 1.

Ovim člankom mijenja se članak 24. Zakona, na način da se iznos naknade plaće za vrijeme korištenja prava na roditeljski dopust za prvih 6 mjeseci ako to pravo koristi jedan roditelj, ili prvih 8 mjeseci ako to pravo koriste oba roditelja, povećava sa 80% na 100% proračunske osnovice mjesečno. Iznimno, u slučajevima kada je to za korisnika povoljnije, a čija je osnovica za naknadu plaće iz stavka 1. ovog članka veća od naknade plaće iz stavka 2. ovog članka, odnosno od 100% proračunske osnovice, naknada plaće mu se utvrđuje najviše do iznosa prosječne plaće isplaćene u Republici Hrvatskoj u zadnjem tromjesečju.

Članak 2.

Ovim člankom utvrđuje se da korisnik, pored prava na jednokratnu novčanu potporu u iznosu od 70%, a koja se isplaćuje iz sredstava iz sredstava hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje, ima pravo i na jednokratnu novčanu potporu za novorođeno dijete u iznosu od 8.000,00 kuna koja se isplaćuje iz Državnog proračuna.

Članak 3.

Ovom odredbom uređuje se stupanje na snagu ovog Zakona.

ODREDBE VAŽEĆEG ZAKONA O RODILJNIM I RODITELJSKIM POTPORAMA KOJE SE MIJENJAJU

Članak 24.

(1) Za vrijeme korištenja prava na roditeljski dopust iz članka 12. ovoga Zakona ili prava na rad s polovicom punoga radnog vremena iz članka 15. stavka 1. i 2. ovoga Zakona zaposleni ili samozaposleni roditelj ima pravo na naknadu plaće u iznosu 100% od osnovice za naknadu plaće utvrđene prema propisima o obveznom zdravstvenom osiguranju.

(2) Za vrijeme korištenja prava na roditeljski dopust iz članka 14. stavka 2. ovoga Zakona naknada plaće za prvih 6 mjeseci ako to pravo koristi jedan roditelj, ili prvih 8 mjeseci ako to pravo koriste oba roditelja, iznosi 100% osnovice za naknadu plaće utvrđene u skladu sa stavkom 1. ovoga članka, a koja ne može za puno radno vrijeme iznositi više od 80% proračunske osnovice mjesečno.

(3) Za vrijeme korištenja prava na roditeljski dopust u polovici punog radnog vremena iz članka 15. stavka 4. ovoga Zakona naknada iznosi 50% proračunske osnovice mjesečno.

(4) Za vrijeme korištenja prava iz članka 16. ovoga Zakona zaposleni ili samozaposleni roditelj ima pravo na novčanu naknadu u visini od 50% proračunske osnovice mjesečno za puno radno vrijeme.

(5) Zaposleni ili samozaposleni roditelj za vrijeme korištenja dopusta za slučaj smrti djeteta iz članka 17. ovoga Zakona ima pravo na naknadu plaće utvrđenu prema ovom Zakonu, koja za puno radno vrijeme iznosi 100% od osnovice za naknadu plaće utvrđene u skladu sa stavkom 1. ovoga članka i koja ne može za puno radno vrijeme iznositi više od 80% proračunske osnovice mjesečno.

(6) Iznimno od stavka 6. ovoga članka u slučaju mrtvorodenog djeteta ili ako dijete umre za vrijeme korištenja prava na roditeljski dopust, zaposleni ili samozaposleni roditelj za vrijeme korištenja dopusta za slučaj smrti djeteta iz članka 17. ovoga Zakona ima pravo na naknadu plaće, koja za puno radno vrijeme iznosi 100% od osnovice za naknadu plaće utvrđene u skladu sa stavkom 1. ovoga članka.

(7) Zaposleni ili samozaposleni roditelj koji ne ispunjava uvjet staža osiguranja u trajanju od najmanje 12 mjeseci neprekidno ili 18 mjeseci s prekidima u posljednje dvije godine (prethodno osiguranje), za vrijeme korištenja prava prema ovom Zakonu ima pravo na novčanu naknadu koja iznosi 50% proračunske osnovice.

(8) Zaposlenom ili samozaposlenom roditelju naknada plaće, odnosno novčana naknada utvrđena ovim člankom, ne može iznositi manje od 50% proračunske osnovice, neovisno radi li u punom ili nepunom radnom vremenu.

(9) Zaposleni roditelj, korisnik prava iz članka 7. stavka 2. podstavka 3., 4. i 5. ovoga Zakona, za vrijeme korištenja prava na roditeljski dopust iz članka 12. ovoga Zakona ili prava na roditeljski dopust iz članka 14. stavka 2. ovoga Zakona ili prava na rad s polovicom punog radnog vremena iz članka 15. ovoga Zakona ili za vrijeme korištenja dopusta za slučaj smrti djeteta iz članka 17. ovoga Zakona ima pravo na novčanu naknadu u visini od 50% proračunske osnovice.

